Voorstel peilaanpassing waterloop Boskant-Schatkuilseweg Wijchen.

De waterloop Boskant-Schatkuilseweg ligt in zandige, zwak lemige gronden. De drooglegging van het maaiveld t.o.v. de kunstwerkdrempels en bodemhoogte is over de hele lengte circa 1 m gemiddeld.

De voeding bestaat uit grondwater in natte perioden en bij hoge Maaswaterstanden en uit neerslag. De afvoer is afstromend oppervlaktewater zolang het peil hoger staat dan de drempels van de kunstwerken. (zie kaart 1) Het laatste pand van dk 2 naar dk 1 voerde zelfs in de zeer droge jaren 2018, 2019 en 2020 en ontbrekende locale neerslag, nog af tot medio juni. Dat is dan grondwater, dus dan draineert de sloot perceel 1 en de bossen 1, 2 en 3. Dat veroorzaakt schade aan deze bostypen en belemmert natuurherstel. Boom- en struiksoorten van vochtige gronden Zwarte els en Gewone vogelkers in bos 1 en 2 worden minder vitaal en ondervinden veel concurrentie van, van verdroging profiterende, zomereiken. In bos 2 verteert het bladstrooisel slechter door de verdroging en Adelaarsvaren rukt op in de oorspronkelijk vochtigere delen. Dit gaat ten koste van Lelietje van dalen, Veelbloemige salomonszegel en Dalkruid. Van juli tot ver in oktober stond in deze droge jaren de sloot droog en zakte de grondwaterstand tot onbekende diepte weg (hier zijn geen peilbuizen).

De panden bovenstrooms van dk 2 vallen eveneens droog en ook daar zakt het grondwater (diep) weg. Hier zijn wel peilbuizen in de buurt. Op landgoed Hoogendonk, staat ongeveer 100 m haaks op de sloot het grondwater tussen 1.40 m en 2.10 m onder maaiveld (6.90 + resp. 6.20 + NAP). Het bijbehorende slootpand heeft een bodem van 6.47+ (dk 3) tot 6.40 + (stuw). Zou er geen verhang in het grondwater zitten van de peilbuis tot de sloot, dan staat de hoogste grondwaterstand circa 45 cm boven de bodem en de laagste 25 cm er onder.

De drooglegging van het maaiveld t.o.v. de kunstwerkdrempels is over de hele lengte circa 1 m gemiddeld. Bij de gemiddeld hoogste slootwaterstanden in een jaar staat er 20 cm water en dan is de drooglegging dus 80 cm. Vermoedelijk staan de laagste grondwaterstanden op 20-25 cm onder de sloot bodem.

De inzet van Vereniging Natuur en Milieu Wijchen (NMW) is een peilverhoging. van zeker 50 cm en zodanig beheerst dat zo laat mogelijk in het seizoen die verhoging in zo hoog mogelijke mate nog effectief is (niet 50 cm t.o.v. het huidige peilbesluit (de foute 5.80 + NAP), maar t.o.v. slootbodem.

Waar dan in het voorjaar vertrappingsrisico van grasland optreedt kan de bodem worden opgehoogd met grond die gewonnen kan worden langs de sloot, door natuurontwikkelingswerk. Te denken valt aan verlaagde brede oevers, poelen, en zelfs (hoge-afvoer-)retentievakken bijvoorbeeld op het eigendom van Staatsbosbeheer tussen stuw en dk 2. Ook kan grond gebruikt worden die vrijkomt als de schotwal langs de watergang langs bos 1 verwijderd wordt.

De sloot doorsnijdt de rivierleemlaag en reikt tot in het zand. Een peilverhoging van 50 cm van de sloot langs perceel 1 is daar zeker gewenst wegens de behoefte daaraan voor het rabattenbosherstel. Omdat

hier een kleilaag van circa 60 cm op zand ligt, kan in nattere voorjaren zo'n peil de bewerkingsmogelijkheden voor de huidige functie (hooiwinning) inperken.

Ophoging is hier ongewenst, omdat de geomorfologie dan nog meer verstoord zou worden en dit perceel met hogere grondwaterstanden een grote potentiële natuurwaarde heeft. Potentiële natuurwaarden op dit perceel betreffen flora en fauna van vochtige tot natte landnatuur in relatief voedselarm soms zwak gebufferd milieu. En daarnaast poelen voor (kam-)salamanders , poelkikkers en flora als Pilvaren, Duizendknoopfonteinkruid, Vlottend bies e.d.

Kaart 1. Waterloop Boskant-Schatkuilseweg. Van Boskantduiker (dk 1) tot duiker Schatkuilseweg (dk 6)

Toelichting bij kaart 1.

Dk 1: duiker in Boskantweg; instroom 5.96, mv 6.92, laagst 6.72. Drooglegging 96 (76)

Dk 2: duiker skiberg; instroom 6.15, mv 7.10, laagst 6.73. Drooglegging 95 (58)

Dk 3: duiker Geitweg; instroom 6.47, mv 7.48, laagst …. Drooglegging 1.01

Dk 4: duiker Bullenkamp; instroom 6.51, mv 7.54, laagst ….. Drooglegging 1.03

Dk 5: duiker gemeentegrens ……..

Dk 6: duiker Schatkuilseweg; drempelhoogte 6.79 (peilvakscheiding); mv 7.90. Drooglegging 1.11

Stuw Wighenerhorst; bodem betonnen stuwbak 6.40, mv 7.58, laagst 7.43. Drooglegging 1.18 (1.03)

Bos 1 Verdroogd rabattenbos

Bos 2 Verdroogd rabattenbos met overgang naar bloemenrijk bos op leem en lemig zand

Grens 1 eigendomsscheiding Romviel - Bull

Grens 2 eigendomsscheiding Bull - Staatsbosbeheer

Perceel 1 lemig grasland, meest benedenstrooms

Perceel 2 bouwland

Sloot 1 (te) diepe perceelssloot draineert zuidrand Vennengebied

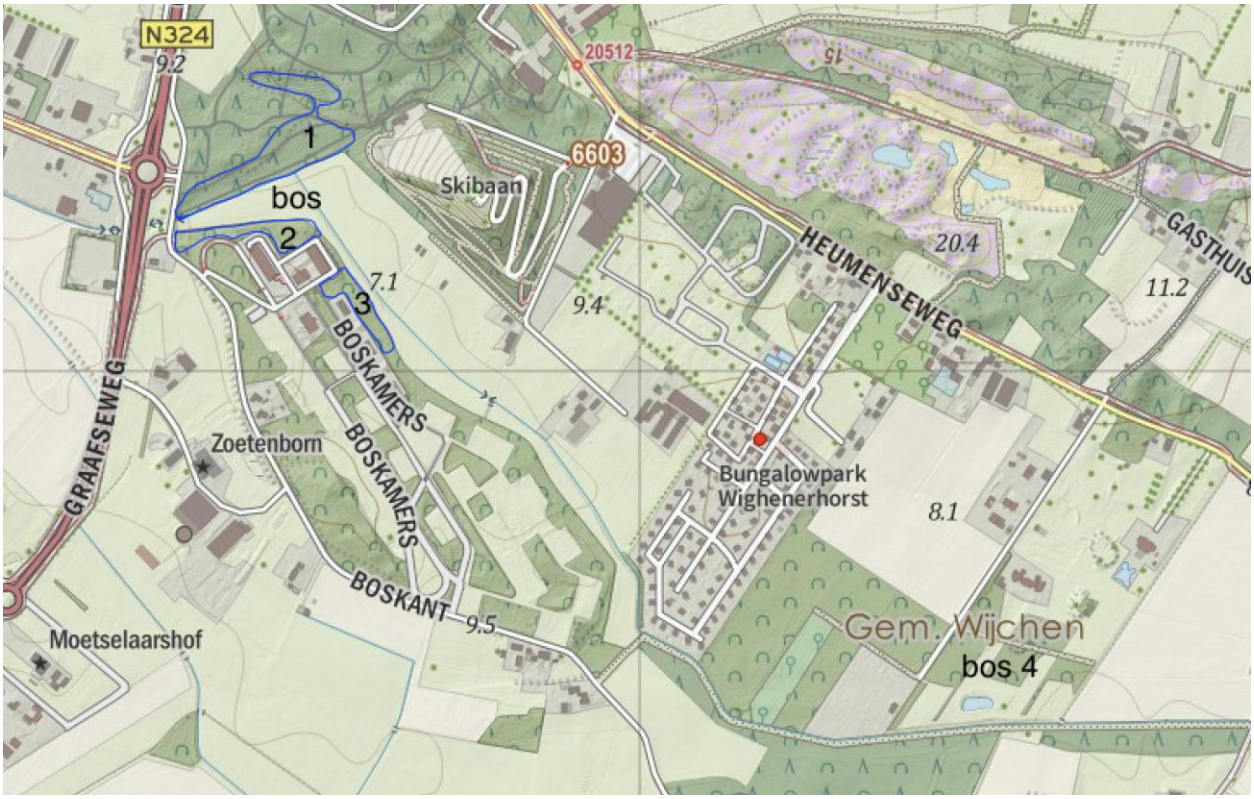

Kaart 2 Bos

Bos 1 Verdroogd rabattenbos zwarte els-strooisel; noordelijke uitloper voedselarmer Pijpenstro, Blauwe bosbes.

Bos 2 Verdroogd rabattenbos; overgang hoger lemig zand Lelietje van dalen, Salomonszegel, Dalkruid, Bosanemoon, Zomereik, Haagbeuk, Hazelaar, Ratelpopulier.

Bos 3 lemig zand op gradient (hoogte en grondsoort) naar grasland met rivierleem, veel Lelietje van dalen.

Bos 4 jong landgoedbos op grof zand; droogtegevoelig

Januari 2021

Vereniging Natuur en Milieu Wijchen

Contactpersoon

Hans Boll (h.boll31@gmail.com)